بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2025/HC-A/187
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: މުޙައްމަދު [redacted]
- އިސްތިއުނާފު ޖަވާބުދީ ފަރާތް: ޢާއިޝަތު [redacted]
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ވަގުތީ އަމުރު މުރާޖަޢާކުރުމަށް ނިންމިގޮތް

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު ޢިޔާޒް ފަހުމީ
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް
ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން މަޒީދު

ނިމުނު ތާރީޚު: 08 ޖުމާދަލްއޫލާ 1447 / 30 އޮކްޓޯބަރު 2025

ހައިކޯޓުގައި [illegible] [illegible] [illegible] ތާރީޚު:

26	މުޙައްރަމް	1447
21	ޖުލައި	2025

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ފައިސަލާ:

- ނަންބަރު: B8/2025/21
- ނިންމި ކޯޓު: [illegible] ކޯޓު
- ބާވަތް: [illegible]
- ހުށަހެޅުން ތާރީޚު: 11 ޖޫން 2025
- ނިމުން ތާރީޚު: 29 ޖޫން 2025

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް
މުޙައްމަދު [redacted]
ޤާނޫނީ ވަކީލު:
އެޑް. [illegible]
އެޑް. އަލީ [illegible]
އެޑް. [illegible] އަޙްމަދު
[illegible] ލޯ ފާމް [illegible]

އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދާރީވި ފަރާތް
އާއިޝަތު [redacted]
ޤާނޫނީ ވަކީލު:
އެޑް. [illegible] [illegible]

[illegible] – [illegible] – [illegible] – [illegible] ނަންބަރު 19/2019 – [illegible] – [illegible] 8 [illegible] - [illegible]
[illegible] 2010/13 – [illegible] – [illegible] 5 [illegible] (ހ)ގެ 1 [illegible] ނަންބަރު – [illegible]

ފަނޑިޔާރު ޢިލްހާމް ފަހުމީގެ ރައުޔު (މި ރައުޔަށް ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް އަދި ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން މަޒީދު ތާއީދު ކުރައްވައެވެ.)

ތަޢާރަފު

1. މި މައްސަލައަކީ، ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު B8/2025/14 "ވަގުތީ އަމުރު" (07 ޖޫން 2025) (މިހެންމެ "ވަގުތީ އަމުރު"ކަމަށްބުނެވިފައި) މުރާޖަޢާކުރުމަށްފަހު، އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު B8/2025/21 "ވަގުތީ އަމުރު މުރާޖަޢާކުރުމުގެ ނިންމުން" (29 ޖޫން 2025) (މިހެންމެ "ވަގުތީ އަމުރުގެ މުރާޖަޢާ"ކަމަށްބުނެވިފައި) އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށްއެދި، [redacted]، [redacted]، މުޙައްމަދު [redacted] [redacted][1] (މިހެންމެ "އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް" ނުވަތަ "މުޙައްމަދު"ކަމަށްބުނެވިފައި) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވުމުން ބަލައިގަނެވުނު މައްސަލައެކެވެ. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާ ފަރާތަކީ، [redacted]، [redacted]، އާއިޝަތު [redacted][2] (މިހެންމެ "އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާ ފަރާތް" ނުވަތަ "އާއިޝަތު"ކަމަށްބުނެވިފައި) އެވެ.

މައްސަލައިގެ ކަންހިނގާފައިވާގޮތް

2. އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތާއި އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާ ފަރާތުން 05 ނޮވެމްބަރު 2015 ދުވަހު ކާވެނިކޮށްފައިވާއިރު، މި ދެ މީހުންގެ ތެރެއިން އާއިޝަތުގެ ފަރާތުން، އޭނާގެ ފިރިމީހާ މުޙައްމަދުގެ ކިބައިން ވަކިވުމަށްއެދި، ފެމިލީ ކޯޓަށް ހުށަހެޅި މައްސަލަ ބަލާފައިވަނީ، އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 835/Fm-C/2023 ޤަޟިއްޔާއިންކަމަށް މި މައްސަލައިގެ ލިޔުންތަކުން ދެއްކެއެވެ. އަދި އާއިޝަތުގެ އެދުމުގެމަތިން

---

[1] ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު [redacted].

[2] ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު [redacted].

[illegible] [illegible] [illegible] 23 [illegible] 2023 [illegible] އާއިޝަތު [illegible]

[illegible]

3. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތާއި އިސްތިއުނާފަށް ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ވަރިވުމުގެކުރިން، މި ދެމީހުންގެ ކައިވެނިން 3 (ތިނެއް) ދަރިން ލިބިފައިވެއެވެ. އެދަރިން، އެންމެ ބޮޑުދަރިފުޅު (މިފަހުން "ކުއްޖާ-1-" ކަމަށްބުނެފައިވާ)ގެ އުމުރަކީ 7 (ހަތެއް) އަހަރެވެ. ދެވަނަ ދަރިފުޅު (މިފަހުން "ކުއްޖާ-2-" ކަމަށްބުނެފައިވާ)ގެ އުމުރަކީ 5 (ފަހެއް) އަހަރެވެ. އަދި އެންމެ ކުޑަކުއްޖާ (މިފަހުން "ކުއްޖާ-3-" ކަމަށްބުނެފައިވާ)ގެ އުމުރަކީ 3 އަހަރެވެ.

4. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މިހާރު ކުރިއަށްގެންދާ މި ޤަޟިއްޔާއާ ގުޅުންހުރި ވަރީގެ މައްސަލައިގައި، ކުދިންގެ [illegible] [illegible] ކުދިންގެ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެކަމުގެ ސަބަބުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 835/Fm-C/2023 ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

5. މި ދެމީހުންގެ ކައިވެނިން ލިބިފައިވާ 3 (ތިނެއް) ކުދިންގެ ޚަރަދު [illegible] [illegible] [illegible]، އެކުދިންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] އަންނައުނާއި [illegible] ޚަރަދާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި 2023 ވަނަ އަހަރު މި ދެމީހުން ވަރިވުމަށްފަހު، މި ދެމީހުންގެ ކައިވެނިން ލިބިފައިވާ 3 (ތިނެއް) ކުދިން [illegible] [illegible] އާއިޝަތު [illegible]

6. އެއަށްފަހު، ކުއްޖާ-1 ބަލިވުމާ ގުޅިގެން ހޮސްޕިޓަލުގައި އެޑްމިޓް ކުރުމަށްފަހު، 18 މެއި 2025 ދުވަހުން ފެށިގެން ކުއްޖާ-2 އަދި ކުއްޖާ-3 ބައްޕަފަރާތު މާމަގާތުގައި ބަހައްޓާފައިވާކަމުގައިވާއިރު، 23 މެއި 2025 ދުވަހުން ފެށިގެން ކުއްޖާ-1 ބައްޕަފަރާތު މާމަގާތުގައި ހުރިކަމަށް ލިޔުންތަކުން ދައްކައެވެ.

7. ބުނެވިދިޔަ ޙާލަތުގެމަތިން ކަންހިނގުމާ ގުޅިގެން، ކުއްޖާ-2 އާއި ކުއްޖާ-3 ގެ ޙަޟާނަތު ހޯދުމަށްއެދި އާއިޝަތުގެ ފަރާތުން ފެމިލީ ކޯޓަށް ހުށަހެޅި މައްސަލަ ބަލަމުންދަނީ އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 878/Fm-C/2025 ގެ ޤަޟިއްޔާއިންނެވެ. އަދި ކުއްޖާ-1 ގެ ޙަޟާނަތު ކަނޑައެޅުމުގެ މައްސަލަ ބަލަމުންދަނީ ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 879/Fm-C/2025 ގެ ޤަޟިއްޔާއިންނެވެ. މި ދެ މައްސަލައަކީވެސް ފެމިލީ ކޯޓުގައި މިހާރުވެސް ކުރިއަށްދާ ދެ މައްސަލައެވެ.

8. ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 879/Fm-C/2025 ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ހުށަހެޅި ލިޔުންތަކުން، ކުއްޖާ-1 ކުއްޖާގެ މަންމައާ ބަލަހައްޓަމުންދިޔައިރު، ވަގުތީ އަމުރަކާއެކު ހަވާލުކުރެވުން، ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު B8/2025/15 "ވަގުތީ އަމުރު" (07 ޖޫން 2025) ގައި، ކުއްޖާ-1 އާއި މިނިސްޓްރީ އޮފް ސޯޝަލް އެންޑް ފެމިލީ ޑިވެލޮޕްމަންޓް (މީގެފަހުން "މިނިސްޓްރީ"ކަމުގައި ބުނެވޭނެ)އާ ދެމެދު ވާހަކަ ދެކެވުމުން، ކުއްޖާ-1 މަންމައާއެކު ދިރިއުޅުން މަންމަގެ ފަރާތުން ޖިސްމާނީ އަނިޔާ ލިބިފައިވާކަމުގައި، މަންމަގެ އުޅުން ބޭނުންނުވާކަމަށް، ބައްޕަގެ ގޭގައި ދިރިއުޅުން ބޭނުންވާކަމަށް ކުއްޖާ-1 ބުނެފައިވާކަން، މިނިސްޓްރީ އޮފް ސޯޝަލް އެންޑް ފެމިލީ ޑިވެލޮޕްމަންޓްގެ ޗައިލްޑް އެންޑް ފެމިލީ ޕްރޮޓެކްޝަން ސަރވިސަސްގެ ނަންބަރު 482-CFPS/146/2025/14 (05 ޖޫން 2025) ސިޓީއިން އެނގެން އޮތުމާއި، ގަވާއިދު ނަންބަރު 2022/R-102 "ފެމިލީ ކޯޓުގެ އާއިލީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދު" ގެ 75 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާފަދަ ސަލާމަތާއި ދުރުކުރުވިފައިވާކަމުގެ ސަބަބަކަށް މިހާރުން އަނިޔާވާފަދަ އަނިޔާއެއް ދިރިހުރުމާ ނުރައްކަލެއް ނެތްކަމަށް ކަމަށްވާތީ، ކުއްޖާ-1 އާއި މަންމަ އެއްބަޔަކުކަމަށްނުވާ ނަމަވެސް، ކުއްޖާ ދިރިއުޅެން ބޭނުންވަނީ ބައްޕަގެ

ކުއްޖާ ދުރުކުރަނީ، އަނިޔާވެރިކަމުގައި ބަލާބެލެހެއްޓުމުގެ ފުރުސަތު ދިނުމަށްޓަކައި، ކުއްޖާގެ މަންމަ އުޅުއްވައިގެން، މަންމައާ އެކަހެރިކޮށް ބަލާބެލެހެއްޓުން ކުއްޖާ ކުރިއަށްދާގޮތުން، ކުއްޖާގެ ބައްޕަ ނުވަތަ ބައްޕަ ކައިރިއަށް ފޮނުވުމުގެ ބޭސިކްގައި، ކޯޓުން ދެއްވާފައިވާ ވަގުތުގެ 1 (އެކެއް) ގަޑިއިރު ތެރޭގައި ޖަވާބުދާރީވާ ފަރާތަށް އަންގައި އަމުރުކުރައްވާފައެވެ.

9. ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 878/Fm-C/2025 ދަޢުވާއާގައި ފައިސަލާ ކުރެވުނުއިރުން، ކުއްޖާ-2- އަދި ކުއްޖާ-3- އާއިސަތުއާ ބަލާބެލެހެއްޓުމުގެ ވަގުތީ އަމުރުކުރުމަށްއެދި އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން ހުށަހަޅުއްވާ ފޯމުން، ބޭނުންވެދާނެ ދަޢުވާއާގައި ފައިސަލާކުރެވެންދެން ކުދިންގެ ނުވަތަ ބަލަހައްޓާ ފެމިލީ ކޯޓުން އަންގަވާފައިވާ އަންގަވާފައިވާ، 07 ޖޫން 2025 ދުވަހުގެ 13:45 އިން ފެށިގެން 5 (ފަހެއް) ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި، ކުއްޖާ-2- އަދި ކުއްޖާ-3- އާއިސަތުއާ ހަވާލުކުރުމަށް، ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު B8/2025/14 "ވަގުތީ އަމުރު" (07 ޖޫން 2025)އިން، ޖަވާބުދާރީވާ ފަރާތަށް އަންގައި އަމުރު ކުރައްވާފައެވެ.

10. މި މައްސަލައިގެ ލިޔުންތަކަށް ނަޒަރުކުރުމުން، ފެމިލީ ކޯޓުގެ "ވަގުތީ އަމުރު"ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ކުއްޖާ-3- ހަވާލުކުރެވިފައިވާކަމަށް ބުނެދީ، އެ އަމުރާ އެއްގޮތަށް ކުއްޖާ-2- އާއިސަތުއާ ހަވާލުކުރެވިފައިވާކަން ނުފެނެއެވެ.

11. ފެމިލީ ކޯޓުގެ "ވަގުތީ އަމުރު" 07 ޖޫން 2025 ދުވަހު ނެރުއްވުނުއިރު، އެ އަމުރު ތަންފީޛުކުރުމަށްއެދި ޖަވާބުދާރީވާ ފަރާތުން 11 ޖޫން 2025 ދުވަހު ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔުންތަކުން ދައްކައެވެ. ބެލިބެލުމުގައި ހަވާލުކުރުމާ ގުޅުންހުރި ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު B8/2025/21 "ވަގުތީ އަމުރު ތަންފީޛުކުރުމާމެދު ނިންމިގޮތް" (29 ޖޫން 2025)އަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ 2025/HC-A/187 ދަޢުވާއިން ބަލަމުންދާ މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާފައިވާ ނިންމުމެވެ.

12. މި މައްސަލައިގެ ހަޤީޤަތުން ޖަވާބުދާރީން ފުރުސަތުން ހަވާލުކުރެވިފައިވާކަމަށް ދީ ފާހަގަކުރެވޭ މައްސަލަތަކެއް، އެ މައްސަލަތަކުގެ ބަޔާން ޝަރީޢަތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ 21 އޮގަސްޓު 2025

ދުވަހުގެ ސަރަޙައްދުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކުގެ ތެރެއިން، ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު B8/2025/14 "ވަގުތީ އަމުރު" (07 ޖޫން 2025)އާއި އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު B8/2025/21 "ވަގުތީ އަމުރު މުރާޖަޢާކުރުމާމެދު ނިންމިގޮތް" (29 ޖޫން 2025) ނިންމުމުގައި، އެ ކޯޓުން ހުށަހަޅާފައިވާކަމަށް [illegible] [illegible] [illegible] ވާހަކަތަކަށް މި ނިންމުމުގައި ޢިނާޔަތްކޮށްފައި ނުވާނެއެވެ.

ފެމިލީ ކޯޓުން ވަގުތީ އަމުރު މުރާޖަޢާކުރުމާމެދު ނިންމިގޮތް

13. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، ފެމިލީ ކޯޓުން ވަގުތީއަމުރު މުރާޖަޢާކުރުމާމެދު ނިންމިގޮތް ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

> "އެހެންކަމުން، މި މަރުޙަލާއަކީ [illegible]
> [illegible]
> [illegible]
> ނަންބަރު: 482-IRS/146/2025/15 (19 ޖޫން 2025) ސިޓީގައި [illegible]، މި ކޯޓުގެ
> ނަންބަރު: B8/2025/14 ވަގުތީ އަމުރުގައި [illegible] [redacted] [illegible] [redacted]
> (އައިޑީކާޑު: [redacted]) މި [illegible]
> [illegible]،
> [illegible] [redacted] [illegible]
> [illegible] ނަންބަރު: B8/2025/14 ވަގުތީ އަމުރު [illegible]
> [illegible] [redacted] [illegible]
> [illegible] ނަންބަރު: 482-IRS/146/2025/15
> (19 ޖޫން 2025) ސިޓީ [illegible] [redacted] [illegible]
> [redacted] [illegible]
> މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު: B8/2025/14 ވަގުތީ އަމުރުގައި [illegible] [redacted] [illegible] [redacted]
> (އައިޑީކާޑު: [redacted]) މި [illegible] [redacted] [illegible] [redacted] [redacted]

ހަވާލުކުރެވިފައިވަނީ މި ކުއްޖާގެ ބައްޕަ [redacted]، މުޙައްމަދު [redacted]ގެ އަންގާފައިވާ އަމުރު

ދަރިފުޅާބައްދަލުކުރުމާގުޅޭގޮތުން ކަނޑައަޅައިދިނުން

ފާޠިމަތު [redacted] (އައިޑީކާޑު: [redacted]) ގެ ކިބައިން، ދަރިފުޅު ސިޔާނަތުގެ ޙައްޤު އެންމެ ކަންކަމުގެ ބުރުހާނާ ގޮތުގެ މަތިން، މަންމައާއި ދަރިފުޅު ދެމެދު ބައްދަލުކުރުމާގުޅޭގޮތުން، ކުއްޖާގެ މަންމަ އެދޭ ހަފްތާގައި، މިކުއްޖާގެ މަންމަ [redacted]، އާއިޝަތު [redacted]ގެ ފާޠިމަތު [redacted]ގެ ބައްދަލުކުރުމަށްޓަކައި، ކޮންމެ ހަފްތާއަކު 01 (އެކެއް) ގަޑިއިރަށް ކުއްޖާ ދިރިއުޅޭ މާހައުލު ނުވަތަ ކުއްޖާ ބޭރަށް، ކުއްޖާ ދޫކޮށް އެއްފަހަރު މުދަލާއި ބައްދަލުކުރުމަށްޓަކައި ފުރުސަތު އާއިޝަތު [redacted]ގެ ދިނުމަށް، ކުއްޖާގެ މަންމަ އެކަނިހުރެ ބައްދަލުކުރުމަށް ކުއްޖާ ހަވާލުކުރުމަށްފަހު، ކުއްޖާގެ ބައްޕަ ނުވަތަ ކަނޑައަޅާ ފަރާތުގެ ބޭސްޓެޑުގައި ކުއްޖާއާ ކުއްޖާގެ މަންމައާ ބައްދަލުކުރުވުން ކުއްޖާ ދިރިއުޅޭ މާހައުލު ނުވަތަ އެނޫން މާހައުލެއްގައި ބައްދަލުކުރުވުމުގެ ފުރުސަތު ކުއްޖާގެ މަންމަ އާއިޝަތު [redacted]ގެ ދިނުމަށް ކުއްޖާގެ ބައްޕަ [redacted]، މުޙައްމަދު [redacted]ގެ އަރިހުގައި އަމުރުކުރައްވައެވެ."

އިސްތިއުނާފު ނުކުތާއާއި ދެކޮޅުން ބަޔާން

14. ފެމިލީ ކޯޓުން ވަގުތީ އަމުރުގެ މުއާމަލާތުގައި ނިންމާފައިވާ ސަބަބު އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފު ނިންމުމެއް ކަމަށްބުނެ، އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން 1 (އެކެއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

15. އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާއަކީ، ކުއްޖާ-3- ކުއްޖާގެ ބެލުން ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ކުއްޖާގެ ބައްޕައަށް އަންގާފައިވާ އަމުރު ދަރިފުޅާބައްދަލުކުރުމާގުޅޭގޮތުން ކަނޑައަޅައިދީފައިވާ އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހެކިތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައިނުވާކަމަށް، އަދި ކުއްޖާ-1- އާއި ކުއްޖާ-2-އަށް ކުރިން ގޮތަށް ޖިސްމާނީ އަނިޔާ ކޮށްފައިވާކަމަށް މިނިސްޓްރީން ދީފައިވާ މަޢުލޫމާތަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައިނުވާކަމަށް، އަދި އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ އެވިޑެންސްތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައިނުވާކަމަށް، އަދި މި ޝަރީޢަތްކުރެވުނު ކޯޓަށްހުށަހެޅުމުން އެކިގޮތް އެޕްލިކޭޝަން ކަމުގެ ރިޢާޔަތްކުރެވިފައިނުވާކަމަށް، އަދި ފާހަގަ ނަގާފައި

19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ޙިމާޔަތްކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ[3] 8 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] ޤާނޫނު)ގެ[4] 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަން އުނިކުރެވިފައި ވ. ނަން އުނިކުރެވިފައި (2023/HC-A/112) (މީގެފަހުން "2023/HC-A/112 މައްސަލަ" ކަމަށްބުނެވިފައިވާ) ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފްކަމަށެވެ.

16. މި މައްސަލައިގެ އިސްތިއުނާފު ފޯމުގައިވާ ނުކުތާގެ ތަފްސީލާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އޮތީއެވެ.

17. މި މައްސަލައިގައި [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން [illegible] އިސްތިއުނާފު ފޯމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި އިސްތިއުނާފު ފޯމުގައިވާ "ވަގުތީ އަމުރުގެ [illegible]" [illegible]، ކުއްޖާ-2-އާއި މިނިސްޓްރީއާ [illegible] [illegible]، ކުއްޖާއަށް ކުއްޖާގެ މަންމަގެ [illegible] [illegible] ކުއްޖާ ބޭނުންނުވާކަން ބުނެފައި، މިނިސްޓްރީގެ 19 ޖޫން 2025 ތާރީޚުގެ ނަންބަރު 482-IRS/146/2025/15 ސިޓީގައި، ކުއްޖާ-3-އަށް ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ފަރާތުން އަނިޔާވާކަން [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ކުއްޖާގެ ކުއްޖާއަށް އަނިޔާވާކަމަށް [illegible] [illegible] މިނިސްޓްރީގައި [illegible] [illegible] [illegible] ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން [illegible] ކުއްޖާ-3 ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

18. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ޤާނޫނީ [illegible]، ކުއްޖާ-3 ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން [illegible] ކޯޓުގެ "ވަގުތީ އަމުރު" [illegible] [illegible]

---

[3] މީގެފަހުން "ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތަކުގެ ޤާނޫނު" ކަމަށް ބުނެވޭނެއެވެ.

[4] މީގެފަހުން "[illegible] ޤާނޫނު" ކަމަށް ބުނެވޭނެއެވެ.

ހެކިތަކާއި، ކުއްޖާ-1- އަދި ކުއްޖާ-2-އަށް ކުދިންގެ މަންމަ ޖިސްމާނީ އަނިޔާކޮށްފައިވާކަމަށް މިނިސްޓްރީއިން ދީފައިވާ މައުލޫމާތާއި، ބިންކުރިންނަށް އެކުގައި ދިރިއުޅެނުން އަރިސްވާ ކުރިންކަމަށް ދާރިޔަށް ކުރުމުގެ ޖާގަ ނުދީފައިވާކަމެވެ. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ހުށަހެޅުމަށް ބާރުދިނުމާ އެދިފައިވާ އަދި އެ ނިންމުމުގައި ވަކިކުރުމާބެހޭ ފަރާތްތަކުގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާގޮތުން ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާއާއި، 2023/HC-A/112 މައްސަލައިގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމެވެ.

19. މި މައްސަލައިގައިވާ ހިންގުމުގެ ބެލުމުން، ކުއްޖާ-1- މަންމައާ ހަވާލުކުރެވެން ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވީ ކުއްޖާ-1- ޙަޟާނަތުގެ ޙާލަތުގައި ކުއްޖާއަށް ޖިސްމާނީ އަނިޔާ ލިބިފައިވާތީ، މަންމައާއެކު ކުއްޖާ-1- އުޅުން ބޭނުންނުވާކަމަށް ބުނެފައިވާތީއެވެ. އަދި ފެމިލީ ކޯޓުގެ "ވަގުތީ އަމުރުގެ މުރާޖާ"ގައި، ކުއްޖާ-2- މަންމައާ ހަވާލުކުރުމަށް ކުރިން އަމުރު ނިންމުނު ނަމަވެސް ގެންދަވާފައިވާ ކުއްޖާގެ މަންމަ ކުއްޖާއަށް އަދަބުދީ ކުއްޖާގެ މަންމައާކައިރިން ބޭނުންނުވާކަމަށް ބުނެފައިވާ މައްސަލަކަމެވެ. އެހެންކަމުން، ކުއްޖާ-1- އަދި ކުއްޖާ-2- މަންމައާ ހަވާލުނުކުރުމަށް ޖިސްމާނީ އަނިޔާ ނުވަތަ އަދަބުދީ މަންމަ ގެޔަށްވަދެގެން ކުރިން ބަޔާންކޮށްގެން މަޢުލޫމާތެއް އެނގޭކަމެވެ.

20. އެހެންނަމަވެސް، ކުއްޖާ-1- އަދި ކުއްޖާ-2- މަންމައާ ހަވާލުކުރުމުގެ ސަބަބުތައް އެކަށީގެންވާ ރިޕޯޓުން، ކުއްޖާ-3- ކުއްޖާގެ މަންމައާއެކުގައި ދިރިއުޅުމަށް ކޯޓުން ނިންމުމުން ބަލާފައިވީ، ކުއްޖާ-1- އަދި ކުއްޖާ-2- ދައްކާފައިވާ ވާހަކައާ ކުއްޖާ-3- ގެ ވާހަކަތައް ތަފާތުކަމުގައި ނިންމުމުގެ މައްސަލަކަމެވެ.

21. ވަގުތީ އަމުރާމެދު ގޮތެއްނިންމަވަންޖެހުނީ ޕްރައިމާ ފޭސީ މިންގަނޑުން ބަލައި، ވަޒަންކޮށްގެން ކަމަށްވާއިރު، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ޕްރައިމާ ފޭސީ މިންގަނޑުން [illegible] ބަލަންޖެހޭކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން [illegible]. އަދި ކުއްޖާ-3-ގެ [illegible]، އެ ކުއްޖާއަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

22. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ފެމިލީ ކޯޓުގެ "ވަގުތީ އަމުރު" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެގޮތުން، [illegible]، ކުއްޖާ-2- [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] ކުއްޖާ-2-އާ [illegible] "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]"[illegible] ކުއްޖާ-1- [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން [illegible].

23. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ [illegible] ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. އިސްމާޢީލް އަލީ (2023/HC-A/69) ([illegible] "[illegible] [illegible]"[illegible]) [illegible]، ވަގުތީ އަމުރާމެދު ގޮތެއްނިންމެވުމުގައި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ކުއްޖާ-1- އަދި ކުއްޖާ-2-އަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ކުއްޖާ-3-[illegible] [illegible]

އަނިޔާކުރުމުގެ ބާރުދެއްތުކަމަށް ޝަރީޢަތް ޤާޟީ މިންގަނޑުން އެދޭކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ދެކެމެވެ.

24. މިގޮތުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަން އުނިކުރެވިފައި ވ. ނަން އުނިކުރެވިފައި (2022/HC-A/353) ޤަޟިއްޔާގެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ 30 ވަނަ ނަންބަރުގައި، މިފަދަ ވަގުތީ އަމުރުތަކާގައި އަދުލުވެރިކަން ގާއިމުކުރުމުގައި، ސަރީޙަކޮށް ހުރަސްއެޅިފައިވާ މައްސަލައެއްގައި އެ މައްސަލަ ނިމުމުގެކުރިން، ވަކިވަރާ ކުރިން ހަލާކުކުރުމުން އަދުލުކުރުމުގައި ބަލަހައްޓައިދިނީ، އެ މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ހަޤީޤަތްތަކުގެ މައްޗަށް އަދުލުވެރި އިންސާފުވެރިކަމުގެ ގޮތުން ނުނިންމާކަމާއި، އެކަން ކުރަންޖެހޭ ކަމަކަށްވާތީ މަސްއޫލިއްޔަތު ބައެއްވާއި އަދި އެ ކުރިންނަމަ އަދުލުވެރި ގޮތުގެ މަތިން ކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައި ވާކަމަށެވެ.

25. ކުށުގެކުރިންގެ ހައްޤުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި، މަސްއޫލިއްޔަތުން އިސްކަންދިނުމުގައި ކަންތައް ކުއްޖާ ގުޅުއްވާފައިވާ ގޮތުގެ އިންތިޒާމުތަކާއި، އުސޫލުތަކާއި ބަރަބަރަށް ވަކިވަކިން އަމަލުކުރުމަށް ކަންކަމަށް ހިއްސާކުރުމަށްފަހު، ކަންތައް ކުއްޖާގެ މައްސަލަ ވަކިންކަމާއި، އެގޮތުން އެއްވެސް ފަރާތަކުން ވަކިކަމާ ގުޅިގެން ކުއްޖާގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމަށް ފަރާތްތަކުގެ ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ބާރުތަކުގައި، އެކަންކަނޑައަޅާފައިނުވާ އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ޙާލަތު މިންގަނޑުތަކަށް ރިޢާޔަތް ކުރުމަށްފަހުގައި ކަމަށް ބަޔާންކުރެވިފައި ވާކަމަށެވެ.

26. ބުނެވިދިޔަ އުސޫލުތަކާ މި މައްސަލައަށް ތަތުބީޤުކުރާއިރު، 3 (ތިނެއް) ކުދިންނަށް މަންމަ އަނިޔާކުރާކަން ހުށަހެޅުމަށް އެދިފައިވުން، އަދި ދަރިފުޅުންގެ ނިސްބަތުގައި ސަލާމަތަށް އެކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރާ ކަމަށްވާތީ، ކުއްޖާ-3 މަންމައާ ބަލާދަރިކަން ދަމަހައްޓަންޖެހޭކަމަށް ސަލާމަތަށް ކަނޑައަޅުމުގައި ކުއްޖާގެ މަސްއޫލިއްޔަތާ ވަކިވަގުތީ އެންމެހައި ކަންކަމަށް، ކުރިކުރިންގެ ހައްޤުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުން ރިޢާޔަތްކޮށްފައި ނުވާކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ދެކެމެވެ. ކުއްޖާ-3 މަންމައާއެކު ދިރިއުޅުމުގެ، އަދި އެ މާހައުލުން އަނިޔާއެއް ކުދިންނަށް ލިބިގެންވާކަން ފާހަގަ

ޤާނޫނީ މިންގަނޑުން [illegible]، އެ [illegible] ކުއްޖާ-3 [illegible] ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] ރިޢާޔަތްކުރުން [illegible]، އެއީ އެ ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ދެކޭކަމެވެ.

27. މައްސަލައިގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

27.1. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހަވާލާދީފައިވާ މިނިސްޓްރީގެ ސިޓީއިން [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] އެ ސިޓީއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ސިޓީއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ ސިޓީގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ ސިޓީގެ [illegible] [illegible]، ކުއްޖާ-1 އަދި ކުއްޖާ-2-އާއެކު 11 ޖޫން 2025 ދުވަހު އެ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

27.2. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]

މިނިސްޓްރީއިން [illegible] ދެއްވާފައިވާކަމަށާއި، [illegible] ނުވަތަ [illegible] ވާހަކައެއް [illegible] ކުރިންނަމަ ނަފްސާނީ ގޮތުންނާއި ޖިސްމާނީ ގޮތުންވެސް [illegible] ކުރިން ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަށް ޖަވާބުދީފައެވެ.

27.3. ކުރިން [illegible] ކުރުމުގައި [illegible] [illegible] ކަންކަން [illegible]، ކުރިންނަމަ ކަންތައްތައް ނުވަތަ ބައްޔެއްގެ [illegible] ނަފްސާނީ ނުވަތަ ޖިސްމާނީގޮތުން އަނިޔާވާފަދަ [illegible] [illegible] [illegible]، އެއްވެސް [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible]، ކަންތައްތައް ނުވަތަ ބައްޔެއްގެ [illegible]، ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސުވާލުކުރުމުން، [illegible] [illegible] [illegible] މިނިސްޓްރީއިން [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، މިނިސްޓްރީގެ [illegible] ކުރިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ކުރިން [illegible] [illegible] [illegible] ޖަވާބުދީފައެވެ.

27.4. [illegible] [illegible] މިނިސްޓްރީއަށް [illegible] [illegible] [illegible] ސުވާލުކުރުމުން، މިނިސްޓްރީއަށް [illegible] [illegible] ކުރިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ކުރިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ހެކިތަކާއެކު ހުށަހެޅުމުން، އަނިޔާ ލިބޭކަމަށް ކޯޓުން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާތީ، އެއީ އެސްޓެބްލިޝްވެފައިވާ ފެކްޓެއްކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ދެކޭކަމަށާއި، ހަމައެކަނި ފަރާތަކީ، ތިންވަނަ ކުއްޖާއަށް އަނިޔާ ކުރާކަން އެނގެން ނެތްކަމަށް [illegible] ބަޔާންކުރުންކަމަށް ޖަވާބު ދީފައިވެއެވެ.

27.5. ޖިސްމާނީ [illegible] ކުރަނީ ސަރީޙަތުން ސުވާލުކުރުމުން، ޖިސްމާނީ އަނިޔާކުރާ ކަމަށާއި، އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތަކީ، [illegible]

27.6. [illegible]

ދިފާޢު ކުރިން ކިޔައިދީފައިވަނީ، [illegible] އުޅުނު މުއްދަތުގައި ކަންތައްތަކާއި [illegible]

އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެފައިވެއެވެ.

27.7. [illegible] ބާބުގައި އުޅުނުއިރު ވެފައިވާކަމަށް ކުރިން ކިޔައިދީފައިވާ ކަންތައްތަކަކީ، [illegible] ކުރިން ބަދަލުކުރިފަހުން، ކުރިންނާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސުވާލުކުރުމުން، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުރިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުރިން [illegible] [illegible] [illegible] އެކުރިން [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެފައިވެއެވެ.

27.8. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. އހމދ (2022/SC-A/51) (މީގެފަހުން "އހމދ މައްސަލަ"ކަމަށް ބުނެފައިވާ) ޤަޟިއްޔާގެ 15 ވަނަ ނުކުތާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައި، ފަނޑިޔާރުގެ އިޖްތިހާދު [illegible] ކުރެއްވުމުގައި [illegible] 15 ވަނަ ނުކުތާގެ (ނ)ގައި [illegible] ނުކުތާގެ (ނ)ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ހެދުވެރިވެޔައިއޮތުކުގެ ބާވަތު، މި މައްސަލައިގައި އޮތްކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ދެކޭކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެދޭގޮތް

28. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ ތިރީގައިވާގޮތަށެވެ.

"އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ސަބަބުތަކާހުރެ، ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 878/Fm-C/2025 މައްސަލައިގައި ނިންމާފައިވާ ނަންބަރު B8/2025/14 "ވަގުތީ އަމުރު" މުރާޖަޢާކުރުމުގެ ނިންމުމާއި، އަދި ކޯޓުގެ ނަންބަރު B8/2025/21 ނިންމުމުގައި މަސްރޫފު [redacted] (އެޑްރެސް: [redacted]) ކުއްޖާގެ މަސްރޫފު ބަލަހައްޓަމުން ކުއްޖާގެ ބައްޕަ ... [illegible] 5 ... ކުއްޖާގެ މަސްރޫފު އަދަދު ... [illegible]."

އިސްތިއުނާފު ޢަލައިހި ފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަ

29. މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ބޭއްވުނު ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި، އިސްތިއުނާފު ޢަލައިހިގެ ޤާނޫނީ ވަކީލު އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކުގެ ޖަވާބުގައި ދައްކާފައިވާ މައިގަނޑު ވާހަކަތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްލައި ލައްވަމެވެ.

30. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތާއި އިސްތިއުނާފު ޢަލައިހިއާ ދެމެދުގެ ކައިވެނިން 3 (ތިނެއް) ކުދިން ލިބިފައިވާއިރު، [illegible]، އަދި 28 މެއި 2023 ދުވަހު ދެމީހުން ވަރިވެފައިވާއިރު، 19 މެއި 2025 ދުވަހާހަމައަށްވެސް، މި ދުވަސްވަންދެން ލިބިފައިވާ 3 (ތިނެއް) ކުދިންގެ [illegible] ކުދިންގެ މަސްރޫފުގެ ގޮތުގައި ކަމަށެވެ. ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު B8/2025/14 "ވަގުތީ އަމުރު"ގެ ދަށުން،

ކުއްޖާ-3- ކުއްޖާގެ މަންމައާ ހަވާލުކޮށްފައި ވާކަމަށް. ކުއްޖާ-3- މަންމައާ ހަވާލުކޮށްފައިވަނީ މައްސަލައިގެ މައްސަލަތަކުގައި ގޮތެއްކަނޑައަޅައިދެއްވުމުން ވަގުތީ ހުކުމްއެއްގެ ގޮތުގައިކަމަށް.

31. ކުއްޖާ-3-އަށް ކުއްޖާގެ މަންމަ އަނިޔާކުރާކަން މިނިސްޓްރީގެ ސިޓީއިން އެނގެންދެއިރު، ކުއްޖާ-1- އާއި ކުއްޖާ-2-ގެ ބަހުންނާއި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހެއްކަށް ބެލުމުންވެސް، ކުއްޖާ-3-އަށް ކުއްޖާގެ މަންމަ އަނިޔާކުރާކަމަށް ބުނެވޭ އެއްވެސް ހެއްކެއް ނެތްކަމަށް އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ހުކުމް ބާތިލުކުރަމެވެ. އަދި އިސްތިއުނާފު ހުކުމް ކުއްޖާ-3-އާ ގުޅޭގޮތުން 2023/HC-A/112 މައްސަލަ ނަންބަރުގެ ހުކުމުގެ އިސްތިއުނާފު ހުކުމް ސާބިތުވާން ނިންމަމެވެ.

32. ކުއްޖާ-1- އާއި ކުއްޖާ-2- ބައްޕާ ހަވާލުކޮށްފައިވަނީ އެ ދެކުދިން ބެލެހެއްޓުމުގެ މައްޗަށްބަލައިގެން، ކުދިންގެ މަންމަ ކުދިންނަށް އަނިޔާކުރާކަމުގެ ހެއްކެއް ހުށަހަޅާފައި ނެތްކަމަށް. ޚާއްޞަކޮށް ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ދިރިއުޅުމުގައި، އަދި އެއްޗެއްޗަށް، ކުދިންނަށް އަނިޔާކުރާކަމަށް ބުނެވޭ ނަމަވެސް ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ޙައްޤު ނަގައި، ދެކުދިން އެއްވެސް ފަރާތަކުން ބަލަހައްޓަން ކުރެވޭނެ ކަމަށް. ކުދިންގެ މަންމަ އަނިޔާކުރާކަމުގެ ވާހަކަ ދައްކާކަމުން މަންމަ ކުދިންނާ ބައްދަލުކުރުން ހުއްޓުވުމަކީ، ކުދިންގެ މަންމަ ކުދިންގެ ބަލަހައްޓަން ތިބެމުން، ކުއްޖާގެ މައްސަލައިގެން ކުރިޔަށްދާނަމަ ހުކުމެއް ކަނޑައަޅައި ދިނުމަށްއެދި ޚާއްޞަކޮށްގެ ހުކުމް ކުރުން މައްސަލަ ހުށަހެޅުމަށްކަމަށް.

33. މިއީ، ކުދިން ދަރިފުޅުންގެ ކަންތައް، ކުދިންގެ ބައްޕައާއި ކުދިންގެ ބެލެހެއްޓުމާ ގުޅޭ ކަންތައްތަކަށް އެކުދިންގެ ބަހަށް ސަމާލުކަންދީ، އެ ކުދިންގެ ބައްޕައާއި ބެލެހެއްޓުމާ ގުޅޭ، އެ ކުދިން ގެންދާނެކަން ވަކިވަކިން ބަލައި މަޝްވަރާކުރުމުގައި ބަލާފައިވާކަމަށް. އޭގެތެރެއިން، 2025 ވަނަ އަހަރުގެ ޖަނަވަރީ މަހުގެ ތެރޭގައި، މަންމަ ގޮތުގައި ކުދިން ދައްކާފައިވާ ވާހަކައާ ފުރަތަމަ އޮޑިޓް ބަލާކުރާގެ އެތެރޭގައި ހުރިކަމަށް، އެ ބަލާކުރާތަކުގައި އެ ކުދިން ކުޑަކުދިންގެ ކުދިންގެ ބެލެހެއްޓުމާ ގުޅޭ ގޮތުން ވާހަކަ ދައްކާފައިވާކަމަށް. ކުދިންނަށް އަނިޔާ ކުރާކަމަށް ދެކެވޭނަމަވެސް އެކަން ކުރާކަން ސާބިތުވާފައިވާ ވާހަކަތަކުގެ ބައިވެރިވު

އޮތްކަމާއި، ކުދިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

އެއްވެސް [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] ބުނެފައިވެއެވެ.

34. ކުއްޖާ-2-އަށް އަނިޔާކުރާ ވާހަކައެއް އެ ކުއްޖާގެ ފަރާތުން މިނިސްޓްރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، ކުއްޖާ-1-އަށް އަނިޔާކުރާ [illegible] [illegible] [illegible] 29 ޖުލައި 2025 ދުވަހުގެ [illegible] ކުދިން މަންމައާ [illegible] [illegible] ކުދިން [illegible] ކުދިން [illegible] އޮފިސަރ ކުދިންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުދިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] ކުދިންގެ މަންމައާ [illegible] ކުދިންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ ކުދިން [illegible] ކުދިންގެ މަންމަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުދިންގެ [illegible] [illegible] އެ ކުދިންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ ކުދިން [illegible] [illegible].

35. ކުދިންގެ [illegible] ކުދިން [illegible] މަންމަ [illegible] [illegible] ކުދިންގެ [illegible] [illegible] ކުދިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ކުދިންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible].

36. ކުއްޖާ-3-އަކީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 8 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible] [illegible] [illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

37. މީގެއިތުރުން، މަންމަ ދަރިންނަށް އަނިޔާކުރާ ވާހަކަ މި މައްސަލައިގައި ދައްކާއިރު، ފެމިލީ ކޯޓުގެ "ވަގުތީ އަމުރު"ގެ ދަށުން [illegible] ކުއްޖާގެ އަތުގައި ނިޝާނެއް ހުރިކަމަށާއި، އެކަމާގުޅިގެން އިސްތިއުނާފުކުރާ [illegible] [illegible] ސުވާލުކުރުމުން، [illegible] [illegible] [illegible]، ކުއްޖާގެ އަތުގައި [illegible] [illegible] [illegible] ސަބަބުން [illegible] ނިޝާނެއްކަމުގައި ބުނެފައިވެއެވެ. އިސްތިއުނާފުގެ [illegible] [illegible] އެ ނިޝާން ކުއްޖާގެއަތުން [illegible] [illegible] [illegible] ނުވާކަމަށެވެ. މިއީވެސް ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] [illegible]، އެ ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

38. މައްސަލައިގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

38.1 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] 27 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ކުއްޖާގެ [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "ވަގުތީ އަމުރު" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible]، ކުއްޖާ-3-އަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ކުއްޖާ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]

ބުނުގަތުން ޖަހައިގެން އޮބްޖެކްޓިވް ސްޓޭޓްމަންޓްތަކުން ބަލާއިރު އަނިޔާއެއް ނުވާނެކަމަށް ޤަބޫލުކުރާކަމާއި، ކުރިން ބުނަމުންދިޔަ އަނިޔާކުރި ވާހަކަ ނޫންކަމަށާއި "ޕަނިޝްމަންޓް" ދޭކަށަ ކަމަށްވާތީ، އަނިޔާއާއި ޕަނިޝްމަންޓްގައި ތަފާތުތަކެއް ހުންނާނެކަމަށާއި، އަނިޔާކުރުމަކީ، މީހަކަށް އަނިޔާއެއް ދިނުމަށް ކުރާކަމެއް ކަމަށާއި އަދި އެކަމުން އަނިޔާވާނެކަމަށް އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން ބުނެފައިވެއެވެ. އަދި އަމުރުގެ ދަށުން ކުދިންނާއި މަންމައާ ބައްދަލުނުވާކަމަށާއި، މަންމަ މީހަކާ އިންނަންދެން ކުދިން އުޅެނީ މަންމަ ގާތުގައިކަމަށެވެ.

38.2. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އިތުރު ސާބިތުކުރާ ހެކިން، އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން ދުވަސް ފުރުސަތުގައި، ފުރުސަތުގައިވެސް އިތުރުކޮށްފައި ފާހަގަކުރެވޭ ނުކުތާއެއް އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން ބުނެފައިވެއެވެ.

އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން އެދޭގޮތް

39. އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި އެދިފައިވަނީ ތިރީގައިވާގޮތަށެވެ.

"ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު B8/2025/21 އަމުރު ބާތިލުކުރައްވައިދެއްވުމާއި ސަބަބަކީ ނުލިބުނު، އެއަމުރު ދޫކުރައްވާފައިވާ ކަމަށް ކުރިއަށްގެންދިޔުމަށް މައްސަލަ ނިންމަވައި ދެއްވުމަށް."

ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް

40. މި މައްސަލައަކީ، މި މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ދެމަފިރިންގެ ކާވެނީގައި ލިބިފައިވާ 3 (ތިނެއް) ކުދިންނާ ގުޅޭގޮތުން ކުދިންގެ މަންމަގެ ފަރާތުން ފެމިލީ ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅުއްވުމުން، ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 878/Fm-C/2025 ގެ ގަޟިއްޔާއާއި އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 879/Fm-C/2025 ގެ ގަޟިއްޔާ ބަލަމުންދާއިރު، އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 878/Fm-C/2025 ގެ ގަޟިއްޔާގެ ތެރެއިން ނެރެފައިވާ ފެމިލީ ކޯޓުގެ "ވަގުތީ އަމުރު"

މުރާޖަޢާކޮށްދިނުމަށްއެދި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅުއްވުން، އެ ހުށަހަޅުއްވުމާ ގުޅިގެން، ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު B8/2025/21 "ވަގުތީ އަމުރު މުރާޖަޢާކުރުމުގެ ނިންމިގޮތް"ގައި، މި [illegible] ކުދިންގެ [illegible] ކުއްޖާ-3-، ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ގޮތުގައި ހުރުމަށް ނިންމިނިންމުން [illegible] [illegible] އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރައްވާފައެވެ.

41. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ މައިގަނޑު ހުށަހެޅުމަކީ، ކުއްޖާ-1- އަދި ކުއްޖާ-2-އަށް ކުދިންގެ މަންމަގެ ފަރާތުން ޖިސްމާނީ އަނިޔާ [illegible]، [illegible] [illegible] އެ ކުދިން [illegible]، އެ ކުދިން [illegible] ހުރުމަށް [illegible] [illegible]، އެ [illegible] ކުއްޖާ-3-ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި ކުދިންގެ ޙައްޤުތަކާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާއާއި، [illegible] ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރާއި، 2023/HC-A/112 މައްސަލައިގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުކަމަށެވެ.

42. 2023/HC-A/112 މައްސަލައަކީ، [illegible] އާއިލީ މައްސަލައަކާ ގުޅުންހުރި ވަގުތީ އަމުރެއް އިސްތިއުނާފުކުރި މައްސަލައެކެވެ. މި މައްސަލައިގައި ކުއްޖާގެ މަޞްލަޙަތަށްޓަކައި މަންމައާއި ބައްޕަގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ކުދިންގެ ޙައްޤުތަކާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގައިވާ މައިގަނޑު އުސޫލުތަކަށް ރިޢާޔަތް ކުރަންޖެހޭކަމަށް [illegible].

43. ކުދިންގެ ޙައްޤުތަކާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި، ކުއްޖާގެ މަޞްލަޙަތަށް އިސްކަން ދިނުމުގައި، ކޯޓުން ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެންމެހައި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތް [illegible]، ކޯޓުން ކުއްޖާގެ މައްސަލަ [illegible]، އެހެންކަމުން، އެއްވެސް ފަރާތަކުން [illegible] [illegible] ކުއްޖާގެ މަޞްލަޙަތަށް އިސްކަން [illegible] [illegible]

ޙާލަތްތަކުގައި، އެކަން ކަނޑައަޅަންވާނީ އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޢާއްމު މިންގަނޑުތަކަށް ރިޢާޔަތް ކުރުމަށް [illegible] ބުނެވިފައެވެ. އަދި އެ ޤާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައި، އެ މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޢާއްމު މިންގަނޑުތަކުގެ ތެރެއިން [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] ދިނުމުގައި ބަލަންވާނީ، އެއިން ކޮންމެ މިންގަނޑެއް، އެ ކުއްޖާގެ [illegible] މިންވަރަކަށް ރިޢާޔަތް ކުރުމަށްފަހު، އެ [illegible] ނިސްބަތަކަށް [illegible] [illegible]، އެހެންނަމަވެސް، އެ ޙާލަތުގައިވެސް، އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަމުގެ ޢާއްމު މަޤްޞަދަށް ރިޢާޔަތް ކުރަންވާނެކަމަށް ބުނެވިފައިވެއެވެ.

44. މި ނިންމުމުގެ ނުކުތާ 14 އިން 27 ވަނަ ނުކުތާއަށް ޖުމުލަކޮށް ރިޢާޔަތްކުރުމުން، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ މައިގަނޑު ސަބަބުތަކަކީ، އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ހުށަހެޅި [illegible] ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ކުއްޖާ-3- [illegible] [illegible] ފެމިލީ ކޯޓުން ނިންމަވާފައިވާތީއެވެ. އަދި ކުއްޖާ-1-އާއި ކުއްޖާ-2-އަށް، ކުރިންގެ މަންމަ އަނިޔާކުރާކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް [illegible] ކުރިން [illegible] [illegible] [illegible]، މި ޙާލަތުގައި [illegible] [illegible] ކުއްޖާ-3-ވެސް [illegible] ކުރިންގެ ބައްޕަ ގާތުގައެވެ. ސަބަބަކީ، ކުއްޖާ-1- އަދި ކުއްޖާ-2-އަށް އަނިޔާކުރާކަން [illegible]، އެ ޙާލަތުގައި ކުއްޖާ-3-އަށްވެސް ޖިސްމާނީ އަނިޔާކުރާކަމަށް [illegible] [illegible].

45. އިސްތިއުނާފުކުރި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ވ. އިސްމާޢީލް އަބްދުއްރަޙީމް (2019/SC-A/58) ޤަޟިއްޔާގައި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރިޢާޔަތް [illegible] [illegible]، [illegible] ރިޢާޔަތް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ކަނޑައަޅަންވާނީ [illegible] [illegible] [illegible] ބުނެވިފައިވެއެވެ.

46. މީގެއިތުރުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފުލް ބެންޗުން [illegible] [illegible] ވ. ދިވެހި ދައުލަތް (މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސް) (2019/SC-A/98) ގަޟިއްޔާގެ 14 ވަނަ ޕެރެގްރާފުގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ޤާނޫނީ އުސޫލަކީ، މައްސަލައެއްގެ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން [illegible] ބެލުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަށް ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭ ދަޢުވާއެއް އަދި [illegible] މައްސަލަ އަލުން ބެލުން ފަދަ ގޮތެއް ނުހުންނާނެ، މައްސަލައެއް [illegible] ސަބަބުން ހަމައެކަނި ފަރާތްތަކުން މައްސަލަ [illegible] ކުރިއަށް ގެންދެވޭނީ، ޝަރީޢަތުގެ ދާއިރާގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މައްސަލައެއް އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ ހައްޤު ސަލާމަތް ނުކުރެވޭނެއެވެ.

47. އިސްތިއުނާފު ކޮށްފައިވާ "ވަގުތީ އަމުރުގެ މުއްދަތު"ގައި، ފުލުހުން ކޯޓުން ރިޢާޔަތް ކުރައްވާފައިވާ މިނިސްޓްރީގެ ނަންބަރު 482-IRS/146/2025/15 (19 ޖޫން 2025) ސިޓީގައިވާ މައިގަނޑު ކަންކަން ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްލަމެވެ.

47.1. މިނިސްޓްރީ ތާރީޚުން، ދިރާސާ ކުރިން ދުވަހު 02 ޖޫން 2025 ބެލުމަށް ޢާލަމީ ކުރިންގެ ކޯޓުގެ [illegible] އެކު ސްކޭން އެއް ފުރަތަމަ ބަލައިލުމުން، ރިޕޯޓް އެއް ފުރަތަމަ ކޮށްފައިވާ ސަރވިސްގެ ފޮނުވުން ޕްރޮސެސްކުރުން ކުރިއަށް ދަނީ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

47.2. އެގޮތުން، ކުއްޖާ-1-ގެ ކުއްޖާގެ ބަނގު ޓެސްޓްގެ ނަތީޖާ ލިބިފައި ވާކަމާއި، ކުއްޖާގެ ބަނގުގެ ޓެސްޓު އެހެނިހެން، އަދި ދިރުމުގެ ފުރުޞަތު ކޯޓަށް ފޮނުވާފައިވާ ކުއްޖާ ގެއަށް ފޮނުވާފައިވާކަން.

47.3. ޕްރޮސެސްގެ މައްސަލައިގައި ފުރަތަމަ ކަނޑައަޅާފައި ކުއްޖާ-2- އަދި ކުއްޖާ-3- ބަނގުގެ ރިޕޯޓުތައް ކޯޓުން އެއްބަސްވެފައިވާ، ކުއްޖާ-2- ބަނގު ބިނާކުރުމަށް ދިރުމަށް ޓެސްޓް ރިޕޯޓު ކުއްޖާއަށް ފަހުން ދިނުމަށް، ކުއްޖާގެ ބައިގެ ފުރުޞަތު، 07 ޖޫން 2025 ދުވަހު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިފައި ވާކަމެވެ.

47.4. ބައްފައާއެކު ކުއްޖާ-2 ދިރިއުޅެމުންދާ މާހައުލަށް ޒިޔާރަތްކޮށް ކުއްޖާ-2-އާ ވާހަކަ ދެއްކުމުން، މަންމަގާތަށްދާން ބޭނުންނުވާކަމަށާއި، ސަބަބަކީ މަންމަ އަދަބުދޭކަމަށް ބުނެފައިވާކަމަށާއި، ކުރިން މަންމަގާއެކު ދިރިއުޅުނުއިރު، އެފަދަ މަޢުލޫމާތު ހިއްސާކޮށްފައި ނުވިނަމަވެސް، މިހާރު އެފަދަ މަޢުލޫމާތު ހިއްސާކޮށްފައިވާތީއާއި، ކުއްޖާ ދާންބޭނުންނުވާކަމަށް، ކުއްޖާ ގަދަބާރުން މަންމަގާތަށް އެވަގުތު ބަދަލުކުރުމަކީ ކުއްޖާގެ މަސްލަހަތަށް އެންމެރަނގަޅުގޮތް ނޫންކަމަށް، އެ ސަރވިސްއިން ކުދިންގެ މައިންބަފައިން ކިޔައިދީ، ކުއްޖާގެ މަސްލަހަތު އިސްކުރުމަށް މައިންބަފައިންނަށް ނަސީހަތްތެރި ވެފައިވާކަން.

47.5. ކުދިންގެ އިޖުތިމާޢީ ހާލަތު އަންގައިދޭ ރިޕޯޓެއް ދިވެހި [illegible] [illegible] [illegible] ތައްޔާރުކުރުމަށް އެދިފައިވާތީ، ކުދިންގެ އެސެސްމަންޓް ތައްޔާރުކުރުމުގެ މަސައްކަތް އެ ސަރވިސްއިން ކުރަމުންދާކަން.

47.6. އެސެސްމަންޓް ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތު ހޯދުމަށް 11 ޖޫން 2025 ދުވަހު ކުރިން ވާހަކަ ދައްކާފައިވާކަމާއި، ދެކުރިން މަންމަގާތަށް ދާންބޭނުންނުވީ މަންމަ އަދަބުދޭކަމަށް ފާހަގަކޮށްފައިވިޔަސް، އަނިޔާވާފަދަ އެއްވެސްކަމެއް މަންމަ ހަދާ ކުރާކަމަށް ކުއްޖާ-3 ހިއްސާކޮށްފައިނުވާކަން.

47.7. 11 ޖޫން 2025 ދުވަހު ކުއްޖާގެ މަންމަގާއެކު [illegible] މަންމަގެ [illegible]

ގެންގުޅުއްވުން، ބައްޕަގާތަށް ބަދަލުވުމަށްފަހު، ކުދިންނަށް ބޭނުންވާ ހުރިހާކަމެއް ބައްޕަކޮށްދެއްވާކަމަށް އާއިޝަތު ބުނެފައިވާކަން.

47.8. އެ ސަރވިސްއިން ކުރެވުނު ދިރާސާގެ މަސައްކަތުން، މައިންބަފައިގެ ދެމެދުގައި ޝަކުވާކުރުން މައްސަލަޖެހި، އެ މަންޒަރު ކުދިންނަށްވެސް، އަޑުއިވިފައިވުމުން، ކުދިންގެ ނަފްސާނީ ދުވަހެއްކަމަށް އުނދަގުލެއް އަސަރުކޮށްފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވޭކަން.

47.9. ކުދިންގެ އުމުރާއިގުޅޭ ކަންތައްތަކާމެދު ކުދިން ވިސްނާކަމާއި، މައްސަލަ ކުރިއަށްދާނެ ގޮތުގެވެސް ކުދިން ވިސްނާކަން ފާހަގަކުރެވޭކަން.

47.10. ކުދިންގެ ރިޢާޔަތާއި ބާރަތް އަންގައިދިން އެސެސްމަންޓް ޢަމަލުތަކުގެ މަސައްކަތް، އެ ސަރވިސްގެ ފަރާތުން ކުރަމުންދާކަން.

48. މި މައްސަލައިގައި ފެމިލީ ކޯޓުން ގޮތްނިންމުމުގައި އިސްތިދުލާލުކުރާ ހާލަތުން ކުރަނިވި ކެއްކަމަށް ރިޢާޔަތް ނުކުރާކަމާއި، [illegible] މައްސަލައިގެ 15 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ނ)ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން، ދަރިކޮޅުގެ ފައިދާއަށް އިޖުތިމާޢީގޮތުން ނިސްބަތުން މައިގަނޑު ވާލިދައިނަށް ނުވަތަ ކަމަށް ދިރާސާކޮށްފައި ނުވާކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެފައިވެއެވެ.

49. ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު B8/2025/21 "ވަލީ އަމުރު ބަދަލުކޮށްދިނުމުގެ ނިންމުމާގުޅޭ"އަށް ބަދަލުވުން، މިނިސްޓްރީގެ ނަންބަރު 482-CFPS/146/2025/14 (05 ޖޫން 2025) ސިޓީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ފެމިލީ ކޯޓުގެ "ވަލީ އަމުރު"އިން އެނބި އެއްގޮތް ނިމުމަކަށް ގެނެސްފައިވާކަން އެނގެއެވެ. ދެމައިބަފައިން، އެ ނިންމުމަކީ ވާސިލުވުމުގައި ފެމިލީ ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރު މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ބަލާފައިވަނީ ވަކިއެއްގެންގުޅުއްވުން، އާއިޝަތުއާއި ދުރުވެގެން ކުދިންނަށްދޭ ދަރިކޮޅާ ފުރުޞަތުތަކެވެ އެކަނިކަމުން ނިސްބަތްވެއެވެ.

50. [illegible]، ޢާއިލީ ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރު ރިޢާޔަތް ކުރައްވާފައިވަނީ، މިނިސްޓްރީގެ ނަންބަރު 482-IRS/146/2025/15 (19 ޖޫން 2025) ސިޓީގައި ކުދިންގެ މައިންބަފައިންނާއި، ކުދިންނާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުދިންގެ [illegible].

51. މި މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ 3 (ތިނެއް) ކުދިންގެ އުމުރަށް ބަލާއިރު، ކުއްޖާ-1-އަށް 7 (ހަތެއް) އަހަރުގެ ކުއްޖެކެވެ. އަދި ކުއްޖާ-2-ގެ އުމުރަކީ 5 (ފަހެއް) އަހަރެވެ. އެކުދިންގެ އުމުރާއި [illegible] [illegible] ކުދިން [illegible].

52. ކުއްޖާ-3-ގެ އުމުރަކީ 3 (ތިނެއް) [illegible]، ކުއްޖާ-1- އަދި ކުއްޖާ-2- [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ކުއްޖާ-2- [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ކުއްޖާ-3- [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ނުވަތަ [illegible] ހުރުމުން ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި [illegible] [illegible] ކުއްޖާ-3 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސަބަބުތަކުގެ [illegible] ދެކެމެވެ. [illegible] [illegible] ނުކުތާ 42 އިން 43 ވަނަ ނުކުތާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން، 2023/HC-A/112 މައްސަލައިގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނީ އުސޫލަކީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

53. ބުނެވިދިޔަ ކަންކަމަށް ޖުޑީޝަލް ރިއާޔަތްކުރުމުން، މި މައްސަލައިގައި ދަޢުވާގެ ޝަކުވާވެރިޔާ ކުއްޖާ-3، [illegible] ހުރުމުން [illegible] [illegible] [illegible]، މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] 5 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، މި މައްސަލައިގައި ކުއްޖާ-3 [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ ކުއްޖާގެ [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible]، މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] 8 ވަނަ [illegible]، [illegible] [illegible] 2023/HC-A/112 މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

މައްސަލާ ނިންމަން ފެންނަގޮތް

54. މަތީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން އެގޮތުގެމަތިން ހުރުމުން، ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު B8/2025/21 "ވަގުތީ އަމުރު މުރާޖަޢާކުރުމުގެ ނިންމިގޮތް"އަށް ބަދަލުގެންނަންޖެހޭ ޤާނޫނީ ނުވަތަ ޝަރީޢަތުގެ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މި މައްސަލާ ނިންމަން ފެނެއެވެ.

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒްގެ ރައުޔު

55. މި މައްސަލައިގައި ފަނޑިޔާރު މީބާނާޒް ފަތުޙީގެ ރައުޔަށް ތާއީދުކުރަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދުގެ ރައުޔު

56. މި މައްސަލައިގައި ފަނޑިޔާރު މީބާނާޒް ފަތުޙީގެ ރައުޔަށް ތާއީދުކުރަމެވެ.

ހުކުމް

ދެންފަހެ، ބުނެވިދިޔަ ކަންކަން އެގޮތުގެމަތިން ހުރުމުން، ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު B8/2025/21 "ވަގުތީ އަމުރު މުރާޖަޢާކުރުމަށްފަހު ނިންމިގޮތް" (29 ޖޫން 2025)އަށް ބަދަލުގެނައުމަށް ޤާނޫނީ ނުވަތަ ޝަރުޢީ ސަބަބެއް ނެތުމާއެކު، މި މައްސަލައިގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާގުން ނިންމައި، މިޝަރީޢަތުން ހުކުމް ކުރީމެވެ.

މިމައްސަލާ ބަލައި ހުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ފަނޑިޔާރު ދީބާޖާ ވަޙީދު
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދު